

Nr 112.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1917 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående anslag till den lägre skogsundervisningen och
skogshushållning i allmänhet m. m.*

Under punkterna 77, 78 och 79 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på blivande propositioner dels beräkna en förhöjning i ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet från 102,000 kronor med 12,000 kronor till 114,000 kronor, dels för diverse utgifter vid statens skogsskolor m. m. beräkna å extra stat för år 1918 ett belopp av 32,250 kronor dels ock till en fortsättningsskola för lärjungar från statens skogsskolor å extra stat för år 1918 beräkna ett belopp av 13,700 kronor.

I en till riksdagen den 23 april 1917 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 273, har nu Kungl. Maj:t under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

a) *dels* godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till stat för statens skogsskolor att tillämpas från och med år 1918, dock beträffande föreståndarbefattningen vid skogsskolan vid Haddebo först från och med den 1 juli 1918 och beträffande sistnämnda skola i övrigt först från och med den 1 september samma år; *dels* förklara, att nu gällande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare vid statens skogsskolor skola tillämpas för åtnjutande av de i samma stat för ordinarie befattningar upptagna avlöningar;

dels ock i riksstaten för år 1918 uppföra ordinarie anslaget till

skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet under förändrad benämning: »den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet» samt höja anslagsbeloppet från 102,000 kronor med 8,000 kronor till 110,000 kronor;

b) till diverse utgifter för statens skogsskolor m. m. å extra stat för år 1918 såsom förslagsanslag, högst, anvisa 35,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att härav låta under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna intill 5,250 kronor; samt

c) till en fortsättningsskola för lärjungar från statens skogsskolor å extra stat för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag, högst, 13,700 kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må låta härav under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna högst 100 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

»Bland de nu nämnda förslag, som avsett att beröra det ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet, möter först förslaget om löneförbättring åt skogsrättarna. Jag vill erinra att, på sätt framgår av den redogörelse jag förut denna dag lämnat vid behandlingen av frågan om driftkostnaderna för statens skogsdomäner, 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken m. fl. verk förehåft till prövning frågan om dylik löneförbättring för skogsrättarna men av närmare angivna skäl förklarar sig icke kunna för dessa tillstyrka annat än tillfälligt lönetillägg i avbidan på blivande lönereglering. Jag ansluter mig till denna kommissionens uppfattning. Kommissionen har för skogsrättarna, vilka åtnjuta bostad in natura, föreslagit dylikt tillägg å 200 kronor, varemot domänstyrelsen såväl i tidigare förslag som i sitt utlåtande över kommissionens förslag och i sin i förevarande ärende gjorda framställning kraftigt framhållit såsom nödvändigt att sätta beloppet till 400 kronor. I detta avseende är jag benägen att instämma med domänstyrelsen. Därest den faktiska proportionen mellan skogsrättares och kronojägars nuvarande förmåner komme att genom de förändringar, som nu föreslås, någorlunda bibehållas, skulle jag visserligen finna det riktigast att följa kommissionen, men då kronojägarna, utöver lönetillägget, skola erhålla förmånen av betydligt fördelaktigare reseersättningsvillkor än förut, synes det mig uppenbart, att sistnämnda tjänst innehavare i verkligheten bliva i vida högre grad tillgodosedda än skogsrättarna. Detta är icke utan faror för möjligheten att på ett tillfredsställande sätt besätta skogsrättarbefattningarna, vilka kräva en kompetens, som överstiger den hos kronojägare vanliga. Blott vissa

av de bästa kronojägarna lämpa sig till skogsrättare och att såsom sådana deltaga i undervisningen och handledningen av skogsskolornas elever. Man må visserligen med all rätt betona, att den föreslagna förändringen i avseende å sättet för reseersättningarnas utgående icke utgör en löne-reglering för kronojägare utan blott åsyftar att ge dem gottgörelse för deras verkliga kostnader, men då av kronojägarna nästan alla hittills icke på långt när haft full gottgörelse för resekostnaderna, blir reformen för dem en faktisk förbättring, som ställer dem i gynnsammare ställning än förut till skogsrättarna, vilka endast i obetydlig mån företaga tjänsteresor. Jag vill därför understödja förslaget att bestämma skogsrättarnas tillfälliga lönetillägg till 400 kronor. Det bör utgå å extra stat.

Däremot kan jag i likhet med statskontoret icke tillstyrka, att dylikt tillägg beviljas redan för innevarande år.

Av utredningen finner jag ådagalagt, att behov förefinnes av ytterligare en skogsskola. Den kraftiga utvecklingen av skogsskötseln under senare tid och den på grund därav redan vidtagna ökningen av den bevakande personalen, vilken ökning sannolikt behöver fortsättas, gör det enligt min mening nödvändigt, att tillfällena till att erhålla bevakarutbildning ökas. Haddebo synes mig vara en särdeles lämplig plats. De uppgjorda byggnadsritningarna jämte kostnadsförslag, slutande på 27,000 kronor, ge mig icke anledning till erinran. Ej heller mot förslaget om tiderna för föreståndarens tillträde till tjänsten och för början av skolans verksamhet har jag något att invända. Statförslaget bör emellertid undergå vissa ändringar.

Den föreslagna höjningen av stipendiernas belopp vid alla skolor från 250 till 300 kronor synes mig välbehörlig och tillstyrkes därför. Den torde, såsom statskontoret förordat, böra få räknas redan från 1917 års ingång, men det för år 1917 erforderliga beloppet anvisas å extra stat.

Vid föredragning förut i dag av frågan om statens skogsdomäners driftkostnader har jag tillstyrkt, att respenningsarna skola borttagas för skogsstatens hela personal och ersättas med reseersättning enligt rese-reglementet med vissa modifikation. Detta bör även ske beträffande skogsskoleföreståndarna och jag har uttalat, att deras reseersättningar, som föranleddes av deras tillsyn över skolreviret, borde gäldas av domänfondens medel. Följden härav blir, att alla respennningar böra utgå ur skogsskolornas stater.

Då staten för statens skogsskolor, vilken antogs av 1914 års senare riksdag, alltså nu skulle undergå ändring i flera hänseenden, synes mig lämpligen ny stat böra fastställas. Då respenningsarna bortgå, kan uppställningen förenklas i enlighet med följande förslag:

	Lön	Tjänst- görings- penningar	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
1 föreståndare	2,000	1,400	3,400
7 »	14,000	9,800	23,800
1 skogsrättare	700	700	1,400
7 »	4,900	4,900	9,800
Expens- och underhållsmedel, 1,400 kronor till varje skola	—	—	11,200
98 stipendier à 300 kronor, att fördelas mellan samtliga åtta skolor efter Kungl. Maj:ts beprövande.....	—	—	29,400
Summa			79,000

Ann. 1. Föreståndare och skogsrättare åtnjuta därjämte fri bostad och vedbrand.

Ann. 2. För föreståndare kan lönen höjas efter 5 år med 400 kronor.

Ann. 3. För skogsrättare kan lönen höjas efter 5 år med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.

Nu gällande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare vid statens skogsskolor böra tillämpas för åtnjutande av de i denna stat för ordinarie befattningar upptagna avlöningar.

Med dessa jämkningar i domänstyrelsens statförslag kan anslagsbehovet för den nya skolan vid Haddebo för år 1918 beräknas sålunda:

$$\frac{3,400}{2} + \frac{1,400 + 3,900 + 1,400}{3} = 3,933 \text{ kronor } 34 \text{ öre.}$$

För samtliga skolor kan för år 1918 anslagsbeloppet beräknas till statens slutsumma 79,000 kronor, minskad med $(3,400 + 1,400 + 3,900 + 1,400 =)$ 10,100 — 3,933.34 = 6,166 kronor 66 öre och anslaget alltså uppgå till 72,833 kronor 34 öre.

Liksom förut böra anslag å 1,000 kronor utgå såväl till den enskilda skogsundervisningen som för Hällnäs kolarskola.

Upprättandet av en ny kolarskola vid Bispgården vill jag tillstyrka under det av domänstyrelsen föreslagna villkor, att korporationer eller enskilda tillskjuta 2,300 kronor till de årliga kostnaderna för skolan, vadan statens årskostnad blir 1,000 kronor. Skolan bör träda i verksamhet redan i höst, men 1917 års statsanslag anvisas å extra stat. I likhet med statskontoret finner jag anvisandet av särskilda anslagsmedel till byggnadskostnaderna obehövt, enär Kungl. Maj:t kan här till använda till Kungl. Maj:ts förfogande ställt belopp av det ordinarie anslaget.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 10 saml. 66 häft. (Nr 110—112.) 2

I sistnämnda belopp har domänstyrelsen föreslagit förhöjning för understöd åt Norrlands skogsvårdsförbund med 3,000 kronor. Jag anser visserligen sådant understöd böra utgå men finner i likhet med statskontoret icke nödigt, att beloppet undergår motsvarande höjning. För slutsummans avjämnande bör det emellertid höjas från 33,900 kronor med 266 kronor 66 öre till 34,166 kronor 66 öre.

Det ordinarie anslaget skulle alltså för år 1918 beräknas sålunda:

Statens skogsskolor	kronor	72,833: 34
Den enskilda skogsundervisningen	»	1,000: —
Kolarskolan vid Hällnäs	»	1,000: —
» » Bispgården	»	1,000: —
Diverse ändamål till Kungl. Maj:ts disposition	»	34,166: 66
		Summa kronor 110,000: —

Anslagets nuvarande benämning: skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet, som icke längre är fullt riktig, sedan den högre skogsundervisningens kostnader bestridas från särskilt ordinarie anslag, torde emellertid böra ändras till: den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet.

Vad därefter beträffar det anslag, som bör begäras å extra stat till diverse utgifter för statens skogsskolor, sammansättes det enligt mina förut gjorda tillstyrkanden sålunda:

Tillfälligt lönetillägg åt sju skogsrättare för år 1918		
å 400 kronor	kronor	2,800: —
D:o d:o till en skogsrättare vid Haddebo från 1 september 1918	»	133: 33
Höjning under år 1917 av 85 stipendier vid sju skogsskolor à 50 kronor	»	4,250: —
Byggnader för en skogsskola vid Haddebo	»	27,000: —
Uppehållande under år 1917 av undervisningen i en kolarskola vid Bispgården	»	1,000: —
		Summa kronor 35,183: 33

vilket belopp torde böra avjämnas till 35,200 kronor. Härav böra 5,250 kronor få förskottsvis utgå under år 1917.

Vad slutligen angår förslaget rörande fortsättningsskolan vid Klotten innebär det endast en följd av riksdagens beslut nästföregående år med tillägg av stipendiernas höjning redan från instundande höst. Jag tillstyrker detta förslag. Beloppet torde böra avrundas till 13,700 kronor, varav i avjämnat tal 100 kronor till stipendiernas ökning böra utgå redan under innevarande år.»

Vad först angår frågan om beviljande av tillfälligt lönetillägg åt inom skogsstaten anställda skogsrättare vill utskottet erinra därom att utskottet i utlåtande nr 109 angående driftkostnader under år 1918 för statens domäner tillstyrkt sådant lönetillägg för år 1918 till ordinarie kronojägare och tillsyningsmän samt årsförordnade extra kronojägare och andra årsförordnade extra bevakare att utgå av domänfondens avkastning. För beviljande för samma år av tillfälligt lönetillägg jämväl åt skogsrättarna synes utskottet föreligga enahanda skäl som beträffande kronojägarna. Dessa skäl har utskottet närmare utvecklat i sitt ovannämnda utlåtande, till vilket utskottet tillåter sig hänvisa. Rörande det nu ifrågasatta lönetilläggets belopp så anser utskottet att i ärendet förebragts bärande skäl för att detsamma bör sättas till 400 kronor.

Förslaget om inrättande av ytterligare en skogsskola är på sätt framgår av utredningen i ärendet föranlett därav att antalet av de vid nuvarande statens skogsskolor utbildade lärjungar visat sig otillräckligt för fyllande av behovet av bevakare och arbetsledare. Med hänsyn härtill anser sig utskottet böra tillstyrka att en ny skogsskola inrättas. Den föreslagna platsen synes jämväl utskottet lämplig. Ej heller föranleder de i statsrådsprotokollet omförmälda ritningar och kostnadsförslag till de för skolan erforderliga byggnader någon utskottets erinran. Kostnaderna uppgå till 27,000 kronor.

Den ifrågasatta höjningen av stipendiernas belopp från 250 till 300 kronor torde vara skälig, varför utskottet anser sig böra tillstyrka förslaget härom. Mot det i statsrådsprotokollet intagna förslag till stat för statens skogsskolor däri inbegripen den nu ifrågasatta nya har utskottet ingen anmärkning att göra, liksom ej heller däremot att kostnaderna för ifrågavarande skolor för år 1918 beräknas på sätt departementschefen föreslagit eller till 72,833 kronor 34 öre.

Någon förändring har ej föreslagits i de uti nu ifrågavarande ordinarie anslag ingående posterna till den enskilda skogsundervisningen och till Hällnäs kolarskola å vardera 1,000 kronor, varför dessa torde fortfarande upptagas till nämnda belopp. Vidare har föreslagits inrättande av ny kolarskola vid Bispgården under vissa av departementschefen angivna villkor. Då behovet härav synes utskottet ådagalagt, biträder utskottet detta förslag. Kostnaden har beräknats till 1,000 kronor.

Vad slutligen angår förslaget om fortsättningsskolan vid Kloten så innebär detta såsom departementschefen anmärkt endast en följd av riksdagens beslut förlidet år med tillägg av stipendiernas höjning redan från nästkommande höst. Mot det härför beräknade beloppet, 13,700 kronor, har utskottet intet att erinra.

Under åberopande av det anförda och då Kungl. Maj:ts förevarande framställning i övrigt icke föranleder någon invändning från utskottets sida hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) *dels* godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till stat för statens skogsskolor att tillämpas från och med år 1918, dock beträffande föreståndarbefattningen vid skogsskolan vid Haddebo först från och med den 1 juli 1918 och beträffande sistnämnda skola i övrigt först från och med den 1 september samma år;

dels förklara, att nu gällande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare vid statens skogsskolor skola tillämpas för åtnjutande av de i samma stat för ordinarie befattningar upptagna avlöningar;

dels ock i riksstaten för år 1918 uppföra ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet under förändrad benämning: »den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet» samt höja anslagsbeloppet från 102,000 kronor med 8,000 kronor till 110,000 kronor;

b) till diverse utgifter för statens skogsskolor m. m. å extra stat för år 1918 såsom förslagsanslag, högst, anvisa 35,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att härav låta under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna intill 5,250 kronor; samt

c) till en fortsättningsskola för lärjungar från statens skogsskolor å extra för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag, högst, 13,700 kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må låta härav under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna högst 100 kronor.

Stockholm den 24 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.